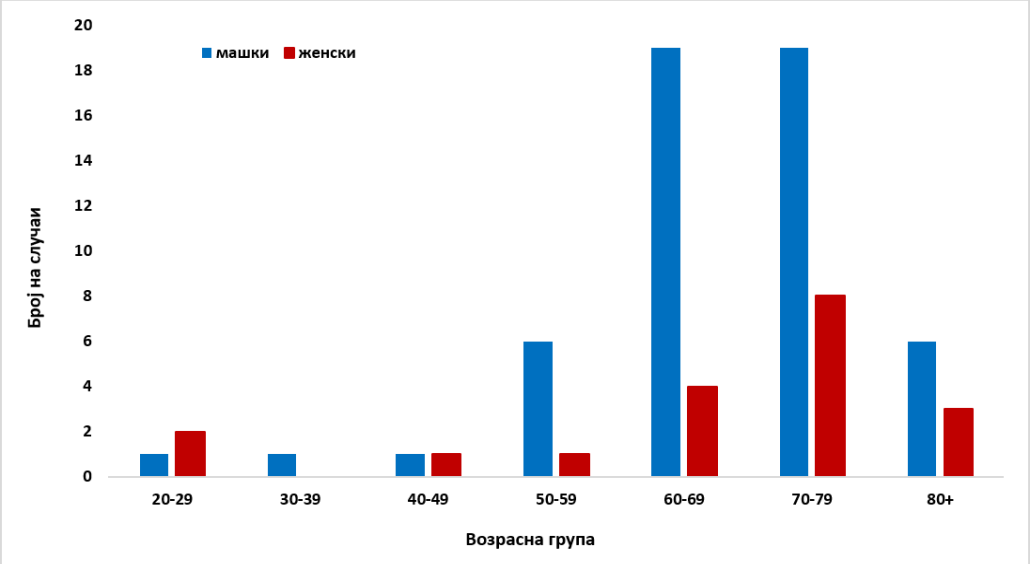
Неделен епидемиолошки извештај за Западно-нилска треска во Македонија во 2026 година (заклучно со 03.11.2026)

Овој неделен епидемиолошки извештај има за цел да даде краток преглед на епидемиолошките податоци за Западно-нилска треска, пријавените случаи и одговорот на јавно-здравствените власти во Македонија во 2026 година. Податоците презентирани во овој извештај се добиени од пријавите за случаи на WNV инфекција кај луѓе испратени до ИЈЗ од страна на лекарите (инфектолози), епидемиолошките анкети изработени од епидемиолози од надлежните ЦЈЗ и од пријавите од лабораториите кои тестираат примероци за оваа болест. Покрај тоа, здравствената состојба/исходот на хоспитализираните случаи се ажурира секојдневно.

Во 2026 година, а заклучно со 03.11.2026 година, во Македонија се регистрирани вкупно 72 случаи на Западно-нилска треска.

- Од регистрираните случаи, а согласно дефиниција на случај, 67 се водат како потврдени, а пет како веројатни.
- Според место на живеење на заболените, 64 случаи се од Скопје (48 од град Скопје и 16 од општини во околина на град Скопје), три случаи од Велес (2 од Велес и еден од Чашка), два случаи од Кавадарци (еден Кавадарци, еден Росоман) и по еден случај е од Куманово, Свети Николе и Тетово.
- Регистрирани е 71 автохтон случај и еден случај со историја на патување во Грција, но инкубацискиот период покрива и престој во Македонија.
- Од регистрираните случаи, 53 или 73,6% се машки, а 19 или 26,4% се женски.
- Во однос на возраснаа дистрибуција, најголем дел се лица на возраст над 60 години – 59 (81,9%), седум се лица на возраст од 50-59, две лица на возраст од 40-49, едно лице на возраст од 30-39, а три лица на возраст од 20-29 години. Просечната возраст изнесува 66,5 години (SD ± 13,0 години; min 25, max 85).

Графикон 1. Дистрибуција на случаи на WNV по пол и возраст, Македонија, 2026 до 03.11.2026

<u>Табела 1.</u> Пријавени заболени и починати ЗНТ случаи според форма на болеста, Македонија, 2026, до 03.11.2026 (n=72)

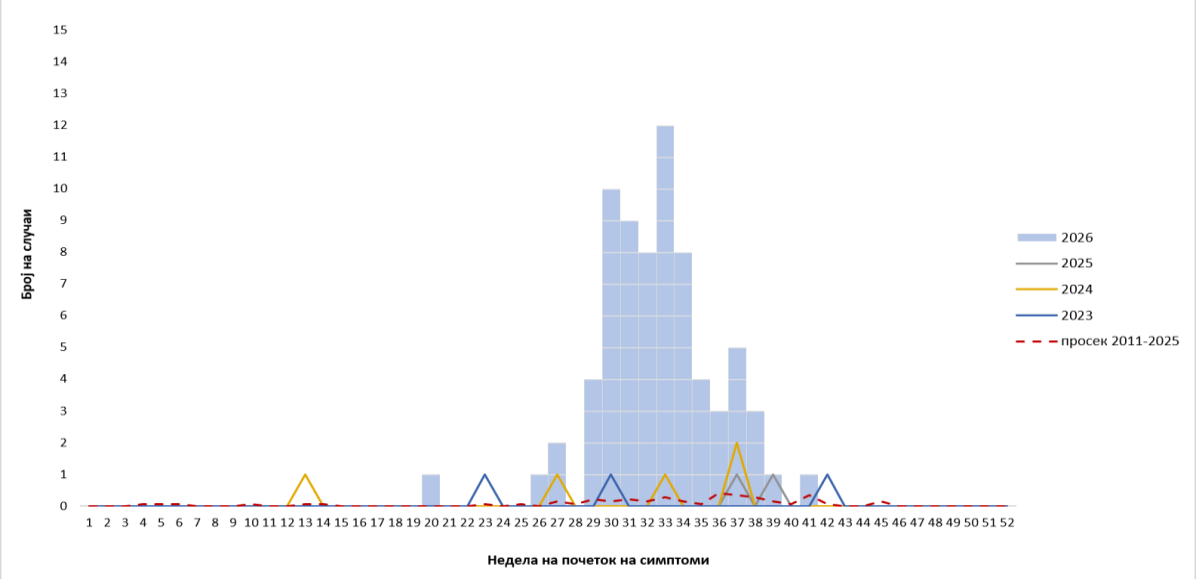
	Број на ЗНТ случаи со невроинвазивна форма	Број на ЗНТ случаи без невроинвазивна форма	Вкупно ЗНТ случаи	Вкупно починати лица со ЗНТ	
				со невроинвазивна форма	без невроинвазивна форма
Број на заболени и починати од ЗНТ	70	2	72	12	0

- Почетокот на симптомите кај најголем дел од заболените – 39 или 54,2%, е регистриран во месец август. Со почеток на симптоми во септември се регистрирани 12 случаи (16,7%). Кај 17 случаи (23,6%) почетокот на симптомите е во месец јули, два во месец јуни, а кај еден случај во месец мај и октомври.
- Сите заболени со невроинвазивна болест (70) биле хоспитализирани, 68 во УК за инфективни болести и фебрилни состојби и по еден во Аџибадем Систина и Клиника Жан Митрев.
    - Испишани – 58 или 82,9% од хоспитализираните потврдени случаи;
    - Сè уште на лекување – нема;
    - Починати – 12 од хоспитализираните потврдени случаи;
    - Просечно траење на лекување (испишани/починати лица) – 15 дена.
- Во текот на 2026 година, до 03.11.2026 година, регистрирани се 12 смртни случаи кај пациенти со невроинвазивна болест на ЗНТ со леталитет од 16,7% од регистрираните потврдени случаи.
    - Единаесет починати лица се од машки, едно лице од женски пол;
    - Возрасна дистрибуција - просечната возраст изнесува 71,3 години (SD ± 6,5 години; min 61, max 83);
    - Починатите лица се од Скопје (10), Росоман (1) и Куманово (1);
    - Сите починати лица биле хоспитализирани;
    - Кај единаесет починати лица се регистрирани коморбидитети.
    - Дијагнозата е потврдена со серолошко испитување на ликвор.
- На 11.08.2026, ЦЈЗ Скопје пријави епидемија на Западно-нилска треска во општините Кисела Вода, Гази Баба, Аеродром и Бутел.

Во текот на изминатата недела (28.10-03.11.2026), пријавено е едно испишано лице. Не се регистрирани новопријавени случаи на ЗНТ.

Графикон 2 ги прикажува пријавените случаи на Западно-нилска треска по недела на појава на симптоми, во 2026 година, во споредба со претходните три години (2023-2025) и просекот. Кај првиот дијагностициран случај на инфекција со WNV во 2026 година, пријавениот почеток на симптомите е на 12 мај 2026 година (20-та недела/2026).

<u>Графикон 2.</u> Број на пријавени случаи на WNV по недела на појава на симптоми, Македонија, 2023, 2024, 2025, просек 2011-2025, 2026 до 03.11.2026

Табела 2 ја прикажува географската распределба на регистрираните случаи со лабораториски дијагностицирана инфекција со WNV на ниво на **<u>веројатна општина на изложеност (експозиција)</u>**. Веројатното место на експозиција претставува индиректен показател за можната локална циркулација на WNV и не треба да се интерпретира како потврдено место на инфекција.

<u>Табела 2.</u> Пријавени случаи на инфекција со WNV според веројатната општина на експозиција, Македонија, 2026, до 03.11.2026 (n=72)

Регион	Единица	Веројатна општина на експозиција	Број на случаи	I/100.000
Скопски	Град Скопје	Кисела Вода	15	24,2
		Гази Баба	14	20,1
		Бутел	7	18,4
		Аеродром	5	6,4
		Чаир	3	4,8
		Центар	2	4,6
		Сарај	1	2,6
	Општини во околина на Град Скопје	Илинден	5	28,7
		Зелениково	3	89,3
		Студеничани	3	13,7
		Петровец	2	21,9
		Сопиште	2	29,8
		Арачиново	1	7,9
Североисточен	Куманово	Куманово	1	1,0
Вардарски	Велес	Велес	2	4,1
	Чашка	Чашка	1	12,6
	Кавадарци	Кавадарци	1	2,8
	Росоман	Росоман	1	26,3
	Свети Николе	Свети Николе	1	6,5
Пелагониски	Долнени	Долнени	1	7,6
Полошки	Тетово	Тетово	1	1,2
Вкупно			**72**	**3,9**

*Согласно податоците од епидемиолошките анкети, периодот на инкубација и престојот во одредена општина може да се разликува од местото на живеење на заболеното лице

Епидемиолошка интерпретација: Податоците укажуваат на зголемен број на регистрирани случаи во текот на јули и август 2026 година, со изразена просторна концентрација во Скопскиот регион. Најголем број случаи се регистрирани во општина Кисела Вода, особено на подрачјето на населено место Драчево, како и во општина Гази Баба (со концентрација во руралните средини). Од 38-ма недела се регистрираат поединечни случаи, без просторно концентрирање.

ЈАВНО-ЗДРАВСТВЕНИ МЕРКИ ПРЕПОРАЧАНИ ОД ИЈЗ

1. **Едукација на населението за методите на пренесување на причинителот и мерките за лична заштита.**
2. **Подигање на свеста кај здравствените работници за ЗНТ и засилен надзор.**
3. **Комуникација со јавност и надлежни институции.**
4. Планско извршување на превентивна **дезинсекција** (согласно елаборат) – ларвицидна и адултицидна дезинсекција од страна на општините, но и дезинсекција по епидемиолошки индикации (ларвицидна и адултицидна) по регистрирани случаи која е во надлежност на Центрите за јавно здравје на територијата која ја покриваат.
5. Спроведување на **надзор над комарци**, нивно присуство и тип, присуство на WNV вирусот, како и причинители на други вектор-преносливи заболувања.
6. Спроведување на **надзор кај птици и коњи** за рано откривање на циркулацијата на WNV во животната средина и навремено проценување на ризикот за појава на случаи кај луѓето.

ЗАКЛУЧОК

Западно-нилската треска за прв пат во Македонија е регистрирана во 2011 година. Во периодот од 2011 година до крајот на 2025 година, регистрирани се вкупно 54 лабораториски потврдени случаи. За истиот период, регистрирани се пет смртни случаи асоцирани со оваа болест.

Во 2026 година е регистрирано значително зголемување во однос на вкупниот број случаи регистрирани во периодот 2011–2025 година, 72 од 126 вкупно регистрирани случаи (57,1%) од 2011 година до денес се регистрирани само во 2026 година.

Во 2026 година, во Македонија се регистрира значително зголемување на бројот на случаи на WNV во однос на претходните години. Случаите се концентрирани претежно во Скопскиот регион, со најголем број случаи во општините Кисела Вода и Гази Баба.

Епидемиолошкиот надзор на болеста, систематското и рано спроведување на програми за контрола на комарци и мерките за лична заштита од каснувања од комарци се сметаат за најсоодветни мерки за контрола на Западно-нилската треска.

Бидејќи циркулацијата на вирусот и неговата географска дистрибуција (т.е. областите каде што се регистрирани хумани случаи) не можат да се предвидат, се охрабруваат мерки за лична заштита од комарци, во текот на периодот на активност на комарците.

Информативно-едукативен материјал подготвен од ИЈЗ:
https://www.iph.mk/mk/news/index/1783
https://www.iph.mk/mk/news/index/1762

Интерактивна мапа за Западнонилска треска:
https://healthalert.mk/

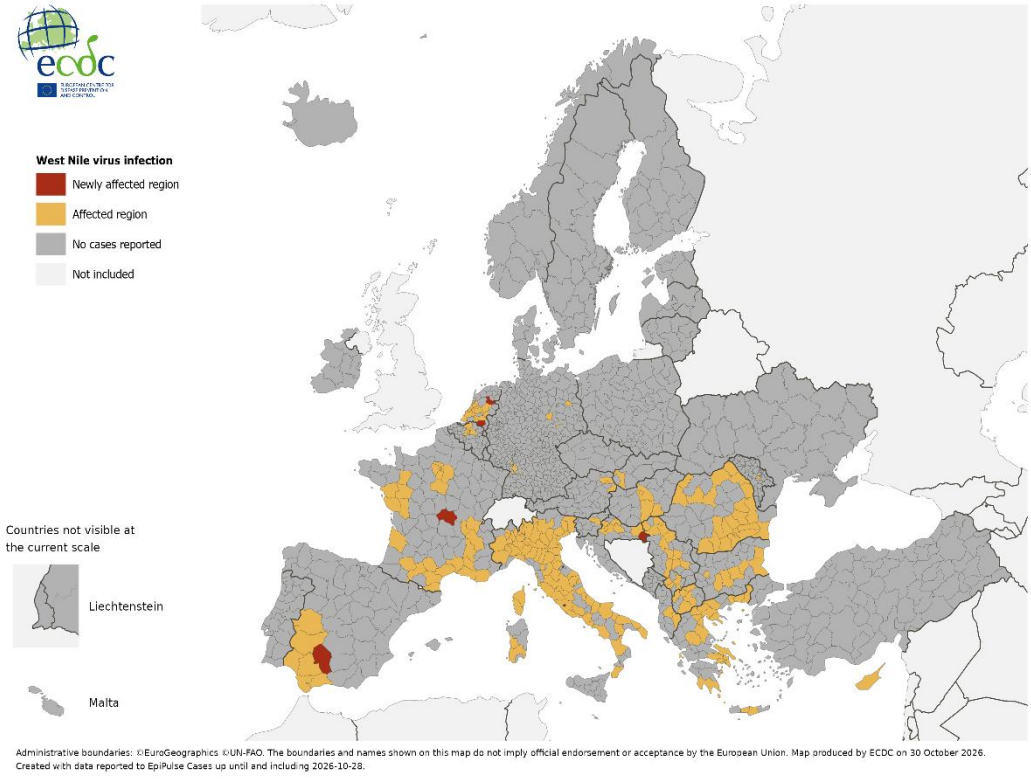
НЕДЕЛНО АЖУРИРАЊЕ: СЕЗОНСКИ НАДЗОР НАД ЗНТ КАЈ ЛУЃЕ ВО ЕВРОПА ВО 2026 ГОДИНА

Согласно последните достапни информации за Западно-нилска треска од **Европскиот центар за превенција и контрола на болести**, од почетокот на сезоната на пренос во 2026 година, а заклучно со **28-ми октомври**, идентификувани се 234 региони погодени од вирусот на Западно-нилска треска (WNV) во 20 земји во Европа.
Овие региони се наоѓаат во Италија (70), Франција (31), Грција (25), Романија (24), Холандија (18), Србија (11), Бугарија (7), Хрватска (7), Шпанија (7), Белгија (6), Германија (6), Македонија (5), Унгарија (4), Косово (4), Австрија (3), Албанија (2), Словенија (1), Молдавија (1), Словачка (1) и Кипар (1).

Дваесетте земји пријавиле вкупно 2.010 автохтони случаи на инфекција со вирусот на Западно-нилска треска:

- Италија - 780 случаи,
- Грција – 463 случаи,
- Франција – 180 случаи,
- Шпанија – 149 случаи,
- Романија – 125 случаи,
- Холандија – 76 случаи,
- Македонија - 72 случаи,
- Србија – 59 случаи,
- Хрватска – 22 случаи,
- Кипар – 21 случаи,
- Белгија – 15 случаи,
- Австрија – 8 случаи,
- Косово – 8 случаи,
- Бугарија – 8 случаи,
- Албанија – 7 случаи,
- Германија – 7 случаи,
- Унгарија – 5 случаи,
- Словенија – 3 случаи,
- Словачка – 1 случај,
- Молдавија – 1 случај.

Картограм. *Региони со циркулација на Западно-нилска треска во Европа*

Оддел за епидемиологија на заразни заболувања
Институт за јавно здравје